

[Landbrugsministeren.]

har været udlånt efter denne lov. Den har været til stor hjælp for mange, hvis lånemuligheder har været meget begrænsede, og derfor synes jeg, at mange ting taler for, at vi skal fortsætte denne lovgivning. Derfor er jeg tilfreds med den sympati og tilslutning, dette lovforslag har opnået ved denne behandling.

Chr. Rasmussen: Jeg skal ikke forlænge denne debat meget, men jeg synes, at det ærede medlem hr. Niels Ravn arbejdede sig temmelig højt op, ja, så højt, at han nær havde holdt den samme tale, som han holdt, da statshusmandsloven var til behandling. Der var i hvert fald ikke mange ord, der afveg fra den. Det ærede medlem kender udmærket min stilling til spørgsmålet om nedlægning og sammenlægning af mindre brug, men jeg er ikke af samme opfattelse som det ærede medlem, at det er noget, der vil ske i løbet af 0,5. Der vil gå adskillige år, hvis man virkelig vil arbejde sig frem mod en ejendomsstørrelse af en anden art end den, vi kender for tiden. Det er da helt givet, at masser af de husmænd, som sidder på ejendomme på 10, 12, 15 tdr. land og i øjeblikket har det meget godt og er tilfreds under de forhold, de lever under, og måske skal være der i 20-25 år endnu, ikke vil sælge deres jord. De vil fortsætte, og det er i høj grad dem, man tager sigte på med denne lov, hvis rækkevidde ikke bliver nær så mange år frem i tiden.

Det ærede medlem hr. Mose Hansen sagde, at jeg ved tidligere lejlighed havde nævnt fejlinvesteringer i landbruget. Ja, det gælder så sandt for dyden også det mindre landbrug. Der er mange, der har foretaget fejlinvesteringer dér. I hvert fald er det sådan, at hvis disse husmandsbrug ikke har været så store, at de har skaffet tilstrækkeligt arbejde til familien, og de alligevel har foretaget stor mekanisering, så medfører det naturligvis, at de søger deres indtægter andre steder. Det er sket i vid udstrækning. En af kalamiteterne i en lang række mindre ejendomme i øjeblikket er simpelt hen den, at ejerne ikke ved, hvor de skal gøre af sig selv. De har kun 3-4 timers arbejde om dagen. Derfor søger de andre steder hen. Det er en af år-

sagerne til, at man vel må arbejde henimod en større ejendomsstørrelse end den, vi har i øjeblikket.

Søren Jensen: Det glæder mig oprigtigt at høre det ærede medlem hr. Aage Fogh her i dag, det glæder mig, at det ærede medlem stadig er tilhænger af en overgang til privatfinansiering, men, ærede medlem, tiden er gået. Derfor må jeg spørge: er det kun en talemåde, eller er det en realitet? Mere end en lille halv snes år, i hvert fald 8-9 år, har den tale lydt. Jeg vil gerne citere fra Folketingstidende 1953-54 fra tredje behandling af et lignende lovforslag, det står sp. 4922, hvor det ærede medlem hr. Aage Fogh udtalte:

„Så gentager jeg, at jeg ser det som fremtidens opgave, at vi kommer væk fra statens penge her; jeg tror dog, dette er nødvendigt foreløbig.“

Da vi sidst havde forslaget til behandling, blev det udtalt — det har jeg ikke, så jeg kan ikke citere det, men jeg husker, det blev udtalt, at det ærede medlem ville håbe, at det kunne lykkes næste gang. Næste gang, det er nu, men lad os nu se at gå sammen og søge at få et fornuftigt samarbejde, så vi kan nå frem til det, som jeg formoder både det ærede medlem og jeg er enige om.

Niels Ravn: Jeg har nogle ganske få bemærkninger først til det ærede medlem hr. Morten Lange, der gav udtryk for, at nu havde det konservative folkeparti ved min tale endelig erkendt, hvor vi stod. Det var husmandsbruget, vi ville have likvideret, og det ærede medlem nævnte i den forbindelse, at jeg skulle have nævnt tallet 40 tdr. land. Ærede medlem, det var et citat, og jeg regnede med, at jeg var i det bedste selskab, det var det ærede medlem hr. Carl Petersens udtalelser fra Husmandshjemmet, jeg citerede. Det ærede medlem nævnte, at 30-40 tdr. land i dag i alt fald ikke var for meget og om 20 år i alt fald ville være for lidt.

I øvrigt må jeg sige, at det kan ikke være uvenligt over for det mindre landbrug, at man ønsker de brugsstørrelser, som ingen i dag ønsker, og som i mange tilfælde står forladt ud over landet eller i alt fald ikke drives på det, vi kalder landbrugsmæssig vis, saneret til fordel for brug, der er af en